

Danmark i førertrøjen Norden som en magtfuld region kan kræve indflydelse

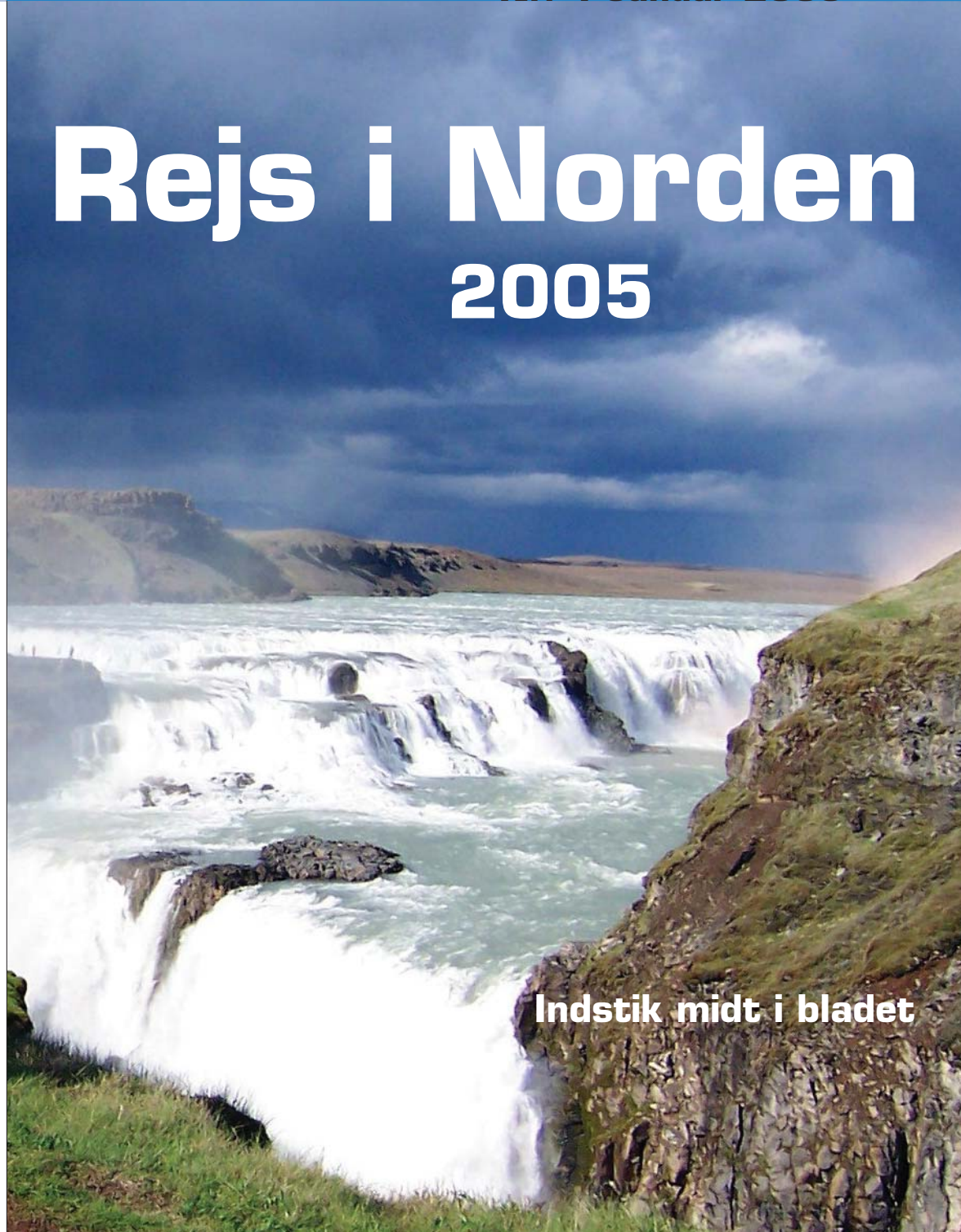
I 2005 vil Danmark komme til at sidde for bordenden ved alle nordiske ministerrådsmøder. På Nordisk Råds session i Stockholm i begyndelsen af november i år offentliggjorde den danske regering sit program for det nordiske formandskab. Formandskabsprogrammet er i høj grad præget af Foreningen NORDENs anbefalinger fra oplægget "Norden i bevægelse - bevægelsernes Norden", som foreningen havde sendt i juni til den danske samarbejdsminister Flemming Hansen, mens regeringens formandskabsprogram var ved at blive udformet. Danmark overtager formandskabet på et gunstigt tidspunkt, da det nordiske samarbejde netop nu er mere i fokus, end det har været i mange år. Norden er i bevægelse. Det giver store forpligtelser for Danmark.

Frode Sørensen,
landsformand

Den styrkede folkelige opbakning til det nordiske samarbejde, som en nyligt offentliggjort opinionsundersøgelse fra Gallup viste, er et godt udgangspunkt for et aktivt og fremadrettet formandsprogram, der allerede fra første færd vil have folkelig legitimitet.

Fortsættes side 4

Indstik midt i bladet

norden

**Danmarks program:
Viden, dynamik
og samarbejde.
Græsrods-Norden er
også på vej fremad
- for fulde sejle**

Ledende artikel

Se side 3

Sigrún
Stefánsdóttir

"Danske medier ignorerer nordisk nyhedsstof pga konfliktmangel"

Nordisk Råds informationschef er kritisk.

Se side 32

Flemming
Hansen

**Op med 15 pct om året
Øresundsbroen nu i økonomisk balance**

Ministeren for nordisk samarbejde er tilfreds.

Se side 30

Thomas
Suenson

Femer Bæltbroen: Nyt "hade-objekt".

Men svenskerne vil have den!

Se side 31

Nordnu

UDGIVER:

Foreningen NORDEN
Malmøgade 3
2100 København Ø

Tlf. 3542 6325 | Fax 3542 8088
landskontoret@foreningen-norden.dk
www.foreningen-norden.dk

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Ole Oxholm
redaktion@foreningen-norden.dk

DESIGN & LAYOUT

Camilla Brink Nielsen
camilla@foreningen-norden.dk

TRYK

A/S Dagbladet Politiken Tryk

OPLAG

16.000

ISSN-NUMMER

0901-4950

Nord Nu udkommer i marts, juni,
oktober og december.

Artikler og indlæg
udtrykker ikke nødvendigvis
Foreningen NORDENs holdning

Indlæg, læserbreve, arrangements-
omtale m.v. til Nord Nu
modtages pr. e-post eller på diskette
med print af teksten vedlagt.

Redaktionen forbeholder
sig ret til at forkorte indlæg

Redaktionen sluttet
9. december 2004

Foreningen NORDEN er en
folkelig forening, der siden 1919
har arbejdet for øget
samarbejde på kryds og tværs
af de nordiske landegrænser

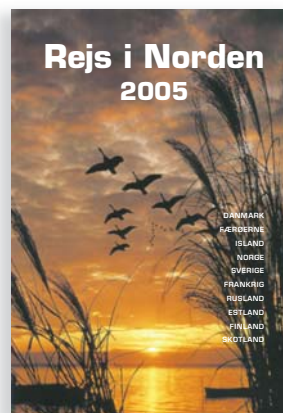
MOTTO: KENDSKAB GIVER VENSKAB

JANUAR 2005

INDHOLD

REJS I NORDEN

- INDSTIK MIDT I BLADET

- 4 **Danmark i den nordiske førertrøje**
Landsforeningens formand om det danske formandskabsprogram
- 7 **Nordiske musikdage**
Stort udbud af ny ung musik
- 9 **Læs og rejs!**
Anette Jensen om nye nordiske læsekredse
- 10 **Øresundsbroen i økonomisk balance**
Flere og flere kører over broen, siger trafikministeren
- 11 **Femer Bælt-broen som nyt "hadeobjekt"**
Thomas Suenson om problemerne omkring broplanerne
- 12 **Konfliktmangel styrer nyhedsstrøm**
De danske medier får på puklen af Nordisk Ministerråds informationschef
- 14 **Bogomtaler**
- 16 **Medlemstilbud**

Norden i en ny tid

Norden er i bevægelse. Den danske regering har i sit program for formandskabet i 2005 i Nordisk Råd fra første færd og linie understreget, at det, det handler om, er Norden i en ny tid, og at det, det drejer sig om, er viden, dynamik og samarbejde. Kort og godt.

Det frivillige Norden har også hjulene i gang, og Foreningen NORDEN i Danmark har med flid haft markant indflydelse på udformningen og indholdet i væsentlige dele af den danske regerings officielle program, der bl. a. markerer sig som folkeligt forankret med aktiv deltagelse af græsrodderne i det nordiske samarbejde.

Det hedder direkte, at sikringen af en fortsat stærk rolle for de frivillige organisationer i for-

hold til de officielle nordiske samarbejdsorganer vil blive prioriteret. Det vil ske med respekt for den historiske kendsgerning, at det nordiske samarbejde begyndte som et folkeligt samarbejde, hvor bl. a. Foreningerne Norden har skabt et usædvanligt stærkt fundament for nordisk samarbejde og samhörighed. Dét er unikt i internationalt samarbejde. Formandskabet vil tage initiativ til en konference om den rolle, de frivillige organisationer kan spille som brobyggere i det nordiske samarbejde. Konferencen tilrettelægges af Foreningen NORDEN i Danmark (se også s. 4).

Også på andre punkter afspejler Foreningen NORDENs anbefalinger sig i programmet, og Foreningen NORDEN får de fleste aktivi-

tetsopgaver til understøtning af det danske formandsår.

Samvirket mellem de officielle og de folkelige nordiske samarbejdspartnere har altid været præget af frugtbar gensidig forståelse, praktisk bistand og beredvillig opbakning. Den fortsatte fremdrift understreges bl. a. i disse fælles danske initiativer, forsigtigt støttet af den optimisme, nylige opinionstal giver. Med nutidens erfaringer som ballast sætter Foreningen NORDEN i Danmark målrettet kursen mod fremtidens arbejdsopgaver. Norden er på vej fremad for fulde sejl.

"Historiens Dag" for familien

Af forfatteren Søren Sørensen

I 1919, da Foreningerne Norden blev stiftet, var historien et af de centrale punkter på dagsordenen. Historien var på én gang bindeled og skilsmissegrund mellem de nordiske lande. Blot 14 år tidligere var unionen mellem Sverige og Norge blevet opløst, og trods trekvart århundredes skandinavisme var hadet til "danskerne" som fortidens undertrykkere en levende del af det svenske højres agitation.

Der var mange misforståelser og fejlslutninger at rydde af vejen, og der var derfor brug for et historisk fagnævn i det følgende trekvarte århundrede. Siden blev den historiske fagkundskab kastet på skraldemosen.

Nu bliver den imidlertid fundet frem igen. Kulturminister Brian Mikkelsen har nemlig sat historien på den kulturpolitiske dags-

orden, han har indstiftet en Historiens Dag og anbragt den på datoen den 22. maj. Det er en søndag, og det skal ikke bare være en dag for alt folket, den skal også være for hele familien. "Målet er, at vi alle får et bedre kendskab til vores kulturarv og en større bevidsthed om, hvad historien betyder, og hvordan den binder os sammen som familie og som folk", siger ministeren.

Ansvar for gennemførelsen er lagt ud i Kulturarvsstyrelsen, og her har man ansat Gitte Lildholdt som koordinator for Historiens Dag. Ministeren forestiller sig at man fejrer dagen ved et lokalt arrangement, eller ved at familierne tager på udflugt til historiske steder, fortidsminder, museer, hvad det nu kan være. Skolerne får tilbud om et særligt udarbejdet undervisningsmateriale, en avis med ideer til hvad der kan foregå i ugen op til den 22. maj.

Kulturarvsstyrelsen vil næppe af sig selv lægge vægt på det nordiske, men klart er det for enhver historisk kyndig hvor stor en del af netop kulturarven der er nordisk. Venskabsbykæden opstod i en bestemt historisk situation, i mange egne er nogle af de vigtigste historiske minder knyttet til nordiske konflikter eller fredsbestræbelser, fra vikingetiden til vore dage.

Netop når ministerens stikord er kulturarv, vil man til Historiens Dag kunne knytte historien i bred forstand, økonomiske, kulturelle og sociale forhold i ikke mindre grad end politiske. Foreningen NORDENs lokalafdelinger m.v. får her på et sølvfad serveret en god mulighed for en dialog med de mange lokalhistorisk interesserede.

At rejse - med omhu

Rejser er og har altid været en af de vigtigste aktiviteter for mennesket. Der er så mange gode grunde til at rejse, og så meget at opnå, for den enkelte og for samfundet. Forretningsrejser, pilgrimsrejser, opdagelsesrejser, missionsrejser, (ud)dannelsesrejser, idrætsrejser (incl. "hals- og benbruds-vinterturister" og rejsende med overvægt af golfkøller), flugtrejser (fra kreditorer, dårlige ægteskaber eller lovens lange arm), og de ægte "one-way-travelers" uden returbillet, dvs folkevandringer og politiske flygtninge. - For ikke at tale om dem, der rejser for "at tilfredsstille den romantiske, grundløse længsel, der ligger dybt i hjertet på de fleste mænd og kvinder for at

undgå de feterede, spektakulære steder uden forbindelse med hverken videnskab, politik eller handel, og kun vil sætte fod, hvor få civiliserede har trådt".*

Hvilket naturligt leder tanken videre til vor egen tids turistrejsende, som hovedsagelig drager ud for at træde der, hvor flest muligt andre også har trådt - og stadig gør det. De store vidders ensomhed og stilhed er her ikke på agendaen.

Der har dog altid været - og er det i stadig højere grad - en type turistrejser, som har andre målrettede formål, kulturelle rejser. De kaldes sådan, fordi bureauerne for længst har opda-

get, at der er et stort publikum til oplevelsesrejser til historiske destinationer, til de store kunstmuseer i store hovedstæder, til internationale operahuse og koncertsale, og tillige til sådanne områder, som byder på kulinariske oplevelser par excellence.

De store vidder såvel som kultur- og oplevelsesrejser er ikke mindst kendetegnende for de muligheder, der tilbydes af Foreningen NORDENs lokalafdelinger i indstikket midt i bladet. Rejs! i Norden - rejs med omhu, og god fornøjelse.

*Den engelske forfatter Evelyn Waugh.

Danmark i den nordiske

Foreningen NORDEN har fremsat en række forslag til aktiviteter, der understøtter det danske formandskab for Nordisk Råd i 2005. Forslagene er hilst velkommen af den danske regering, der nu forsøger at skaffe den nødvendige finansiering, så det samlede program kan gennemføres.

Børn i hverdagens Norden

Foreningen NORDEN gennemfører i foråret en kampagne for skoleelever i 5.-6. klasse, der vil arbejde med en belysning af hverdagssituationer for at skabe interesse blandt skolebørn for forskelle og ligheder i de nordiske lande og den enkeltes dagligdag.

Ud fra definerede hverdagssituationer belyses, hvordan hverdagen er sammensat og fungerer i de forskellige nordiske lande.

Børnene vil tage udgangspunkt i dagligdagen, som f.eks.: Hvilken mad spiser man? Hvordan vasker man op? Hvordan indretter man sit værelse? Forhold til forældre og familie? Hvordan er skoledagen? Fritidsinteresser? Familietraditioner? Hvilke højtider fejrer man og hvordan? Hvordan tror man unge i de andre nordiske lande er? osv.

Eleverne vil bl.a. skulle udarbejde en en minutt lang film om et særligt emne, som vil indgå i Stockholm Junior Festival og evt. vises i de nordiske TV-kanaler.

Projektet gennemføres som en del af Norden i Fokus i alle de nordiske hovedstæder, men vil i København få særlig opmærksomhed som en del af formandskabsprogrammet.

Projektet vil på denne måde gøre sproglig forståelse til en nødvendig, levende del af aktiviteterne, så eleverne oplever nordisk kommunikation på en anderledes måde end via traditionel indlæring.

Formandskabets fyraftensmøder

Med udgangspunkt i formandskabsprogrammet behandles en række emner ved fyraftensmøder i Udenrigsministeriet i København (kl. 17-18.30):

- Danmarks og Nordens rolle i den globale udvikling.
- Fokus på forskning, videnskab og innovation i Norden.
- Fjernelsen af de nordiske grænsehindre ved de nordiske samarbejdsministres særlige repræsentant i arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden,

...fortsat fra forsiden

De seneste års styrkede nordiske samarbejde i erhvervslivet med et utal af fusioner og samarbejdsoverenskomster mellem store virksomheder i Norden er ligeledes et godt grundlag for et ambitiøst formandsprogram. Også det væsentligt styrkede grænseregionale samarbejde, ikke mindst i Øresundsregionen, bør præge formandsprogrammet.

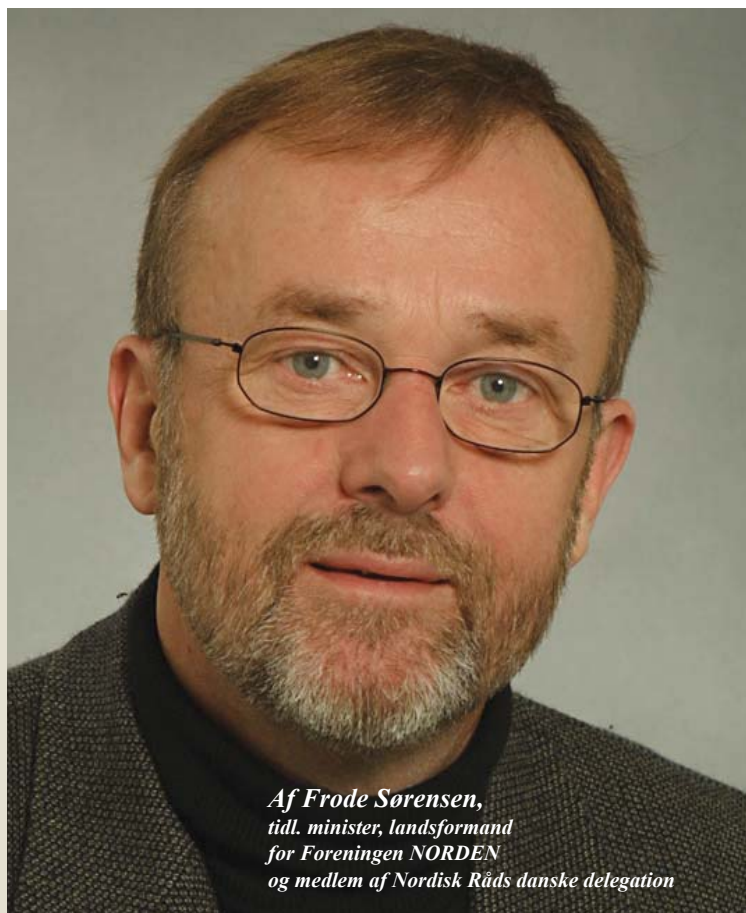
Den markante udvidelse af EU, hvor ti nye medlemslande indtrådte 1. maj i år, så EU i dag består af 25 lande, vil medføre en højere grad af regionalisering af EU-samarbejdet. De nordiske lande må holde sammen om fælles værdier, så vi, som små lande, for alvor kan være med til at sætte dagsordenen i Europa og dermed få væsentlig indflydelse på beslutningerne. Det bør ikke mindst inspirere det danske formandskab til et højt nordisk ambitionsniveau i 2005, som vil være det første år, hvor Norden må forholde sig til den nye europæiske virkelighed, og hvor grundstenene for det fortsatte nordiske samarbejde skal lægges.

Befolkningen kræver mere nordisk samar-

- Nordisk miljøpolitik: Fælles nordisk strategi for en holdbar udvikling - et bæredygtigt Norden.

Konference om det frivillige Nordens forhold og vilkår

De nordiske landes folkestyrer bygger på borgernes medbestemmelse, medansvar og aktive engagement i samfundets udvikling. Det nordiske samarbejde har en unik folkelig legitimitet og bygger, ligesom de deltagende lande,

Af Frode Sørensen,
tidl. minister, landsformand
for Foreningen NORDEN
og medlem af Nordisk Råds danske delegation

bejde, erhvervslivet kræver mere nordisk samarbejde og den internationale udvikling gør yderligere mere nordisk samarbejde nødvendigt.

I Foreningen NORDEN mener vi, at ovennævnte faktorer giver det bedst tænkelige udgangspunkt for et visionært dansk formandsprogram, der samtidig gør dem til skamme, som mener, at Danmark har været fodslæbende i forhold til et aktivt nordisk samarbejde.

Mange nordiske samarbejdsområder er inde i en god udvikling, men der er behov for, at formandskabet fremhæver og udstikker retningslinierne for de særlige indsatsområder.

på folkelig deltagelse i beslutningsprocesserne. I 1990'erne gennemførte Foreningerne NORDENs Forbund en række møder, Nordens Folkelige Forsamling, som bl.a. medførte, at Nordisk Råd i 1999 lagde op til et tættere samarbejde mellem frivilligsektoren og de officielle nordiske samarbejdsorganer med rapporten "Håndslag til det frivillige Norden". Nordisk Ministerråd holdt i september samme år en konference om udviklingen af samarbejdet mellem frivilligsektoren

førertrøje 2005

“Vi bør begynde at se på Norden som en magtfuld region, der med stor vægt kan kræve indflydelse”

Danmark i Norden

Norden har stadig behov for en dynamisk udvikling indadtil, selvom Norden, især i 50'erne, har gennemført mange aftaler og konventioner på det mellemfolkelige område. Moderniseringen af det nordiske samarbejde skal ske på baggrund af og i respekt for de folkelige forudsætninger, som netop har gjort samarbejdet til noget helt særligt. Trods Øresundsforbindelsens etablering, samarbejdet i den skandinaviske triangel mellem Nordjylland, Sydnorge og Göteborg-regionen samt den lange række virksomhedsfusioner på nordisk niveau, er der stadig et stort behov for integration, lovharmonisering og udnyttelse af de muligheder, der nu er skabt for et vitaliseret nordisk samarbejde. Der skal arbejdes videre med at forstærke de nordiske forbindelser til gavn for befolkningen og erhvervslivet. Kravene er så høje, at der bør sættes turbo på den nordiske lovharmonisering. Alle dele af samfundet higer efter mere nordisk samarbejde, som kan lette hverdagen når folk, varer og tjenesteydelser skal krydse de nordiske grænser. Det kolossale potentiale, der ligger i det nordiske samarbejde i disse år, skal udnyttes, ellers falder interessen. Befolkningen vil ikke fortsat bruge tilbudene i grænseregionerne, hvis det at arbejde i et land og bo i et andet ikke fungerer. Hvis borgerne støder på bureaukratiske forhindringer i dagligdagen, kunne man lige så godt lade være med at ofre energi og kroner på etableringen af de fysiske forbindelser. Så bliver de en negativ oplevelse for de nordiske medborgere i stedet for en positiv.

og Nordisk Ministerråd. Efter rapporten og den efterfølgende høring og konferencen vedtog Nordisk Ministerråd et sæt retningslinier for samarbejdet mellem frivilligsektoren og Ministerrådet. Er dialogen blevet bedre? Er retningslinierne blevet fulgt?

Konferencen holdes i løbet af foråret på Frederiks Bastion i København.

Et fleksibelt arbejdsmarked, hvor man sikrer folks mulighed for mobilitet, er af folkelige og økonomiske grunde afgørende. Mange har allerede udnyttet de nye muligheder, efter at den faste forbindelse over Øresund er etableret. De enten bor eller arbejder hinsidan. Det er gjort i tillid til, at reglerne bliver ændret, så de er motiverende og ikke hindrende for integrationen. Integrationen i Øresundsregionen bør vise vejen for alle de andre grænseregionale samarbejds muligheder i Norden.

Politik er at ville. Tiden er ikke til nationalt snæversyn. Især ikke mellem broderfolk.

Norden i Europa

En øget folkelig opbakning til EU går via et styrket nordisk samarbejde. Hvis det nordiske samarbejde ikke styrkes, vil befolkningerne i Norden være delte og utrygge ved den øgede integration i Europa. Hvis de nordiske værdier bliver taget alvorligt og samordnes, vil der være langt bedre muligheder for en harmonisk deltagelse i den europæiske proces.

De nordiske lande har endnu ikke forstået at udnytte det fælles potentiale, selvom de værdier, vi sammen bygger på, har haft stor indflydelse på samfundsudviklingen langt ud over Nordens grænser. Vi har haft mulighed for at eksperimentere og udvikle vores samfund fra midten af forrige århundrede og fremefter. Norden har sat nye standarder for samfundsudviklingen, som andre både misunder og beundrer os for.

fortsættes

Nord Nu om det danske formandskab

I begyndelsen af juni udgives et temanummer af Nord NU, der udover til alle medlemmer af Foreningen NORDEN også sendes til beslutningstagere og administratorer lokalt, regionalt og nationalt og særligt nordisk interesserede enkeltpersoner. Bladet vil indeholde en række artikler om formandskabet, der dels omhandler de aktiviteter, der allerede er gen-

nemført samt prioriteringerne for andet halvår. I forbindelse med redigeringen af bladet vil artikler også blive tilbudt andre nordiske landes blade, ikke mindst medlemsbladene for Norden-foreningerne i de andre nordiske lande.

Nordisk Filmfestival - sprog og kultur

Den sproglige samhørighed i Norden er ofte vanskelig at viderefremme til børn og unge. Derfor forsøger vi at der skabe forudsætninger for, at der vises moderne og vedkommende, nordiske film, som tager udgangspunkt i dramatiseringer af hverdagsituationer fra de nordiske lande som optakt til et sprogligt og kulturelt undervisningsforløb i folkeskolens 8. klasse i hele landet.

Foreningen NORDEN vil i 2005 udarbejde et pædagogisk materiale til lærere og elever, som lægger op til en visning af en serie nordiske kort- og spillefilm i landets biografer/filmklubber. Vi vil gerne koble den landsdækkende aktivitet til den fællesnordiske Norden i Fokus-aktivitet "Hverdag i Norden", der er under forberedelse, og som gennemføres i de nordiske hovedstæder i 2005. Hvis der bliver økonomiske muligheder for det, vil foreningen også lægge op til en egen hjemmeside om projektet, hvor alt relevant materiale bliver lagt ind i en moderne form, og hvor lærere og elever får mulighed for at udveksle ideer og meninger om filmene og det pædagogiske oplæg.

I forberedelsen af projektet vil Foreningen NORDENs landsdækkende skolenetværk blive inddraget, ligesom vi vil tage kontakt til Dansklærerforeningen. Foreningen vil sammen med Amtscentrene for Undervisning gennemføre regionale undervisningsforløb for interesserede lærere. Foreningen vil gennem sit omfattende lokale netværk sikre kontakten til lokale biografer/filmklubber.

I forbindelse med projektet søges aftaler indgået med lokale biografer/filmklubber, at filmene ud over visningen i skoletiden også vises ved en aftenforestilling,

Nordisk Filmuge

I forbindelse med udvalget af Nordisk Råds Filmpris gennemføres i september 2005 en række aktiviteter i en "Nordisk Filmuge" i samarbejde med Filminstituttet, Filmskolen, SFC, Viasat (Nordic Film Channel) m.fl. I Filmhuset vises nordiske film og nordiske

fortsættes

børne- og ungdomsfilm. På Frederiks Bastion gennemføres en række seminarer og konferencer omkring Nordisk Films fremtid og filmprisen:

- Hvad skal vi med en ny filmpris
- Nordisk Films fremtid
- Nordisk Filmmaraton
- Nordiske amatør- og undergrundsfilm - glemte eller skjulte reserver?
- Hvordan sikres en fremtidig udvikling af talenter?

Norden i fremtiden - samlet eller splittet?

Det nordiske samarbejde står over for store udfordringer i et nyt udvidet Europa. Som region har de nordiske lande meget at vinde ved at stå sammen i den europæiske udvikling. Hver for sig er de nordiske lande små i en europæisk sammenhæng, men sammen kan Norden være med til at sætte dagsorden i europæisk politik. Alligevel ser vi, at nogle nordiske lande prioriterer et stadigt tættere samarbejde med landene omkring Østersøen, især de baltiske lande, og den nordvestlige del af Rusland. Andre nordiske lande fokuserer mere vestover og bliver samtidig mere engageret i forhold til sine nærområder. Nogle af de nordiske lande er med i EU, andre står udenfor. Danmark står centralt i denne problemstilling, hvor Danmark har historiske erfaringer med Vestnorden og har været meget aktiv i udviklingen af de nye demokratier rundt om Østersøen, ligesom Danmark har lang erfaring med samarbejdet i Europa.

I en konference i oktober undersøges, hvordan den fælles nordiske fremtid vil se ud i dette spændingsfelt og hvorledes en fortsat nordisk samhørighed sikres.

Landene i Vestnorden er på mange måder bærere af den oprindelige kultur og med stærke historiske traditioner. Dette belyses i sammenhæng med den vestlige kulturs hastige påvirkning.

I tilknytning til konferencen holdes udstillinger med kunstnere fra Vestnorden i Den Nordatlantiske Brygge, Frederiks Bastion, Det Færøske Hus, Grønlandernes Hus, og Det Islandske Kulturhus.

Prins Gustav - ensemblet sang Bellman på Hovedbanen ved de nordiske dage i november sidste år

...fortsat fra side 5

Norden har behov for en dynamisk udvikling udadtil, ikke mindst i forhold til den europæiske udvikling. Med optagelsen af de nye lande i EU, som vel at mærke ikke mindst var et fælles nordisk projekt, bliver der mere plads til et nordisk fremstød. EU udvides i disse år i bredden, hvilket betyder, at EU ikke samtidig i samme grad kan udvides i dybden. Virkeliggørelsen af unionen med fælles statsborgerskab i en føderal enhed er ikke foreløbig en europæisk mulighed med så mange lande som deltagere. Ensartethed som et europæisk mål møder da også skepsis i alle de nordiske lande. Visionen om fremtidens Europa bør være, at Europa skal finde sin styrke i samarbejdet mellem forskellighederne. Ambitionen må være at skabe et Europa, hvor folk lever i fredelig sameksistens med forskellighederne og respekten for hinandens værdier.

I de kommende år vil omdrejningspunktet for EU være baseret på de bløde værdier. Den internationale handel og økonomi bliver mere og mere liberaliseret, så ingen grænser hindrer dens bevægelighed - ikke engang EU's.

Det første centrale område inden for EU-udviklingen bliver demokratiet, den interne magtfordeling og beslutningsprocesserne. Og her har de nordiske lande noget at byde på. Norden har en model for folkestyre og forvaltning, som har været og fortsat er misundt af andre. De nordiske lande har allerede samstemmende lagt vægt på åbenhed og nærhed som væsentlige elementer i denne udvikling. Det andet store område inden for EU-udviklingen bliver social- og arbejdsmarkedspolitikken. Den sociale velfærdsmodel, som de nordiske lande har opbygget, vil være et forbillede. En nordisk arbejdsmarkedspolitik, der er etableret i snævert samarbejde med - også internationalt set - stærke faglige organisationer på såvel arbejdsgiver- som arbejds-tagerside, vil påvirke udviklingen i EU.

Nordiske Dage på hovedbanegården

Med baggrund i de gode erfaringer fra november sidste år inviteres alle organisationer, foreninger, institutioner m.fl., som arbejder med nordiske forhold eller bilaterale nordiske områder, i november til 2-3 dages nordisk marked på Københavns Hovedbanegård, hvor de forskellige deltagere præsenterer deres tilbud og aktiviteter.

De nordiske dage vil udover informationstil-

Norden - en magtfuld region

Vi har mange værdier til fælles med de andre nordiske lande. Det giver os en tro på, at vi gennem et styrket nordisk fællesskab kan være med til at påvirke udviklingen - så er vi ikke længere en lille ubetydelig prik på det europæiske landkort. Vi bør begynde at se på os selv som en magtfuld region, der med stor vægt kan kræve indflydelse. Når regionerne bliver styrket og Norden samtidig udgør den mest homogene region i Europa, vil det være dårlig realpolitik ikke at udnytte det nordiske samarbejde mere effektivt i de kommende år. Den tidligere omtalte undersøgelse lavet af Gallup viser da også klart, at befolkningerne i de nordiske lande støtter et tættere nordisk samarbejde inden for EU, og den svenske udenrigsminister har da også i forlængelse af undersøgelsen klogelig sagt, at vi nu må koncentrere os om det nordiske samarbejde inden for EU.

Det unikke folkelige sammenhold, der er opbygget mellem de nordiske lande, og som giver det nordiske samarbejde sin helt specielle legitimitet, bør gives højeste prioritet for derigennem at sikre, at vi på alle områder styrker og videreudvikler de nordiske folks samarbejde indadtil. Ligeledes må en opfølgning af det folkelige krav, der er til mere nordisk samarbejde i forhold til EU, gives høj prioritet under det danske formandskab for derigennem på alle områder at sikre en styrkelse og videreudvikling af de nordiske folks samarbejde udadtil.

Vi skal med al kraft være med til at påvirke udviklingen i Europa med nordiske værdier. Som små lande må vi stå sammen om at øve indflydelse, hvis vi vil have gennemslagskraft. Hvis vi udnytter det nordiske potentiale, vil der blive én vinder i stedet for fem tabere.

bud indeholde optræden med nordiske kunstnere, kunststilling, konkurrencer, quiz, "nordisk talerstol" m.m.

Hvad kom der ud af det danske formandskab?

Et panel af politikere, journalister, samfundsdebattører og foreninger kommenterer og vurderer i en konference i december på Frederiks Bastion i København det danske formandskab.

Nordiske Musikdage

Lena Willemark

Snorri Sigfus Brigsson

Et mangfoldigt udbud af ny, **ung** nordisk musik

Arrangørerne af Nordiske Musikdage har ønsket at vise forskelligheden - at den nordiske musik indeholder mange stilarter og genrer. På festivalen 18-28 november i København, Malmø og Helsingborg blev der spillet nordisk musik af op mod 80 komponister, heraf en hel del unge kunstnere - dette måske fordi de nordiske komponistforeninger havde bedt deres yngste medlemmer om at være med i udvælgelsesprocessen af festivalens værker.

Selve temaet Norden - Verden indeholdt tre koncertaftener med åbningskoncert i Radiohusets Koncertsal med Radiosymfoniorkestret som en vægtig musikalsk institution og med et program af svensk, norsk og dansk musik. Danmark blev repræsenteret med hele to værker gennem modernisten Axel Borup-Jørgensens værk *Marin*, og tidligere prismodtager af Nordisk Råds Musikpris Pelle Gudmundsen-Holmgreens dugfriske værk fra 2002, *Koncert for violin og orkester*.

Mystikken og det uforklarlige som musikalsk udtryk var fremherskende i den norske komponist Lasse Thoresens instrumentaltværk *Emergence* for orkester og solobasun, som indledte aftenens program. Fra mørke til lys med en nærmest atmosfærisk stemning og med inspiration fra den samiske joik repræsenteret af de to solobasuner, fremmanede musikken stemninger, der henviste til Thoresens åndelige og musikalske kilder, der strakte sig fra vesteuropæisk kunstmusik til skandinavisk folkemusik - joiken - til østlig religion.

Et af aftenens absolutte højdepunkter var Karin Rehnqvist nykomponerede værk *Teile*

Dich Nacht skrevet for sopran og kor, der med Radiokoret som baggrund og med den svenske sangerinde Lena Willemark stod for aftenens mest intense oplevelse. Med nærvær og kropssprog fængslede sangerinden med den særprægede form for svensk hyrdesang, der kaldes kulning - en slags musikalsk kalderåb, der blev brugt til at kalde kørerne hjem, og som blev udført i en improviseret sangstil i høje skingre toner, der fik en til at glemme alt om skønsang. For interesserede i svensk folkemusik er violinisten og sangeren Lena Willemark et nærmere bekendtskab værd. Hun er født i 1960 i Dalerne i Sverige, hvor man finder det kraftigste udspring af svensk folkekultur, og er opvokset med kulningen som en stærk folkemusikalsk tradition. Lena Willemark er i dag én af Sveriges mest kendte folkemusikere og har optrådt i mange forskellige sammenhænge senest i samarbejde med symfoniorkestre.

Der eksisterer stærke kulturelle bånd mellem Vestnorge og Island, og det har især kunne spores indenfor litteraturen i form af sagaer og ballader. Netop dette dannede rammen om et af arrangementerne på Borup Højskole, hvor den islandske komponist Snorri Sigfus Brigsson med sit værk *Fegurð Varaldar* Mun Hverfa havde sat musik til et digt af én af Islands kendte poeter fra 1600-tallet, Hallgrímur Petursson. Også dagens anden komposition tog udgangspunkt i dette tema med den norske komponist Magna Åms værk *Dan* talande harpo, som var en musikalsk fortolkning af en norsk middelalder-ballade fra Vestnorge. Begge kompositioner blev på smukkeste vis fremført af den forholdsvis nyligt debuterede danske sopran Signe Asmus-

sen, der med sin vidunderlige klang allerede har vundet et stort publikum. Temaet Norden - Verden blev på fornemste vis afsluttet med værker af de sidste tre prismodtagere af den Nordiske Musikpris henholdsvis den islandske komponist Haukur Tómasson, der modtog prisen i år, den færøske komponist Sunleif Rasmussen, 2002, og den finske komponist Kaija Saariaho, 2000. Prisen uddeles hvert år - henholdsvis det ene år til en udøvende kunstner og det andet år til en komponist (information om Nordisk Råds Musikpris på www.nomus.org.)

Også udenlandske orkestre var inviteret til at fortolke den nordiske musik, bl.a. var det franske Ensemble Alternance, Paris, indbudt til at spille nordiske værker af danske, finske og svenske komponister. Det er specielt gennem de udenlandske orkestre, at vi kan profilere den nordiske musik udadtil og med temaet Norden - Verden som en slags fællesnævner for festivalen bliver den nordiske musik spillet af de bedste internationale ensembler, og samtidig giver det international opmærksomhed omkring den nordiske musik, mente en af hovedmændene bag festivalen, Jens Brincker, tidligere musikanmelder i *Berlingske Tidende* og nyligt pensioneret universitetslektor fra musikvidenskabeligt Institut på Københavns Universitet. Om interessen for nordisk musik er blevet større kan der indtil videre kun gisnes om, dog er det sikkert, at Nordiske Musikdage bliver holdt næste gang i Reykjavik i 2006.

Lokalafdelingernes **aktivitets**programmer

Ved beklagelige tekniske og menneskelige fejl kom nedenstående lokalafdelings programmer ikke med i oktober-udgaven af Nord Nu. De bringes her:

FYN - ASSENS

Formand: Karen Valeur
Bjergegyden 9
Sønderby Bjerger, 5631 Ebberup
tlf. 6474 1060.

Tir. 8. feb.

Sang og buffet

Nordisk sangaften med nordisk buffet.
Gymnasirektor Kaj Nørholm, Glamsbjerg.

**Mødested: Vor Frue Kirkes Hus
kl. 19.30.**

Ons. 16. mar.

Generalforsamling

Lokalafdelingens årlige generalforsamling, suppleret med underholdning eller foredrag.

Mødested: Endnu ikke fastlagt. Kl. 19.

Lør-søn. 21. -22. maj

Udflugt til Sverige

Weekendtur til Tanum, Sverige, som opfølgning på emnet "helleristninger".

BOGENSE

Formand: Svend-Erik Errebo-Hansen
Æbeløgade 12
5400 Bogense
tlf. 6481 2075.

Man. 7. feb.

Foreningens 60 års dag

I anledning af Bogense afdelingens 60 års fødselsdag holder vi reception på rådhuset fra kl. ca. 19.45 koncert med Pia Raug. Vi håber at få besøg fra vores venskabsbyer.

Mødested: Bogense Rådhus kl. 19.

Man. 7. mar.

Generalforsamling/Gyldensten Gods

Lokalafdelingens årlige generalforsamling holdes i kantinen ved avlsbygningerne. Efter generalforsamlingen fortæller lensgreve Frants E. Bernstorff-Gyldensteen om godsets historie og drift.

Mødested: Gyldensten Gods kl. 19.

April-maj

Tur til København

Vi planlægger bl.a. besøg i de underjordiske kæmpehaller, hvor Glasmuseet Cisterterne i Søndermarken har skiftende udstillinger.

Juni-juli

Tur til Svelvik

I år er det 100 år siden unionen mellem Norge og Sverige blev opløst. Dette ønsker vores norske venskabsby Svelvik sammen med nabokommunen Sande at markere. Der vil bl. a. blive arrangeret en udstilling af kunst og kunsthåndværk fra de forskellige venskabsbyer.

Vi arbejder på at arrangere en otte-dages tur til Svelvik/Oslo i slutningen af juni (uge 26).

BROBY

Formand: Ib Hansen
Østergade 59
Allested, 5672 Broby
tlf. 6269 1096.

Ons. 12. jan.

På ski over Grønland

Ole Klausen, Glamsbjerg, om Per Johansen og hans tur tværs over Grønlands indlandsis. I samarbejde m. Allested-Vejle Foredragsforening.

**Mødested: Allested-Vejle skoles aula
kl 19.**

Marts

Generalforsamling

Lokalafdelingens årlige generalforsamling. Mere senere.

GLAMSBJERG

Formand: Poul Riis Svendsen
Glenshøjparken 75
5620 Glamsbjerg
tlf. 6472 1868.

Tir. 18. jan.

Samerne

Samerne - oprindelig befolkning, men etnisk minoritet. Smagsprøver på samiske specialiteter. Pris: Kr. 50.-

Mødested: kl 19.30.

Tir. 8. marts

Generalforsamling

Lokalafdelingens årlige generalforsamling.

Mødested: Glamsbjerg Fri- og Efterskole kl 19.30.

Ons. 1. juni

Sofiero, Sverige

Endages udflugt til Sofiero slot og rhododendronpark ved Helsingborg.

Tilmelding til Helge: Tlf. 6473 1651.

TOMMERUP

Formand: Ruth Møller Hansen
Assensvej 344, Frankfri
5690 Tommerup
tlf. 6475 1378.

Tor. 3. marts

Generalforsamling

Efter lokalafdelingens årlige generalforsamling fortæller foreningens tidligere formand Gert Andersen, Dianalund, om og viser lysbilleder fra rejser til Sct. Petersborg i Rusland.

Mødested: Lilleskov Teglværk kl. 19.

AARUP-VISSENBJERG

Formand: Frode Moestrup
Tranevænget 7
5492 Vissenbjerg
tlf. 6447 1354.

Tor. 20. januar

Arkæologi og royal sikkerhed

Vicekriminalkommisær Erling Bott fortæller. Han har været bodyguard for prinsesse, og han er også amatørarkæolog. I samarbejde m. Aktive Ældre, Aarup.

Pris: Kr. 50.- incl. kaffe.

Mødested: Aaruphallen kl. 19.

Tor. 10. marts

Generalforsamling

Lokalafdelingens årlige generalforsamling.

**Mødested: Sognelokalerne,
Vissenbjerg, kl. 19.30.**

Læses - og rejser!

Af Anette Jensen,
Nordisk Informationskontor i Flensborg

Aktive læsekredse banker sig igennem nordisk litteratur, og bagefter drager de ud i Norden

Sønderjylland læser finsk. Under den overskrift er der i øjeblikket 12 aktive læsekredse i Sønderjylland og Sydslesvig, som vinteren igennem fordyber sig i finsk litteratur. Der læses på baggrund af et kompendium, som er udarbejdet af Nordisk Informationskontor i Flensborg.

Det hele begyndte for seks år siden, da vi tog fat på at læse færøsk litteratur. William Heinesens "De fortabte spillemænd", Jørgen-Frantz Jacobsens "Barbara" og en række moderne romaner og novellesamlinger var på programmet.

Læsekredsene bredte sig i grænselandet. Året efter læste vi islandsk, dernæst svensk og norsk litteratur, og nu er vi så i gang med finsk litteratur med fokus på bl.a. romaner af Märta Tikkanen og Kari Hottakainens "Hjemmefronten", som har fået Nordisk Råds Litteraturpris i år. Vi læser også romaner af Sally Salminen og en moderne forfatter, ligeledes med hjemsted på Ålandsøerne: Ulla-Lena Lundberg, som har skrevet de meget læseværdige romaner "Leo" og "Den store verden."

I de 12 læsekredse er der gennemsnitlig 15 deltagere i hver kreds, d.v.s. ca. 150 aktive læsende.

Det er jo egentlig en fantastisk historie i sig selv, at så mange vil bruge deres vinteraftener på at læse nordisk litteratur. Alle læser på baggrund af et kompendium, som jeg har brugt de seneste års - også vinteraftener på at sammensætte.

Læsekredsene fungerer sådan, at jeg den første aften tager ud og åbner læsekredsene de pågældende steder. Jeg medbringer kompen-

diet og giver en introduktion til den finske litteratur. Så fortsætter læsekredsene på egen hånd og beslutter selv, hvilke bøger de vil læse - typisk læser de seks romaner over en sæson, og de udvælges på baggrund af kompendiet, som alle deltagerne har fået et eksemplar af. Der er altid en lokal person, som har ansvaret for læsekredsen, oftest bibliotekarere, lærere eller præster. De bestiller også bøgerne gennem det lokale bibliotek, så der ikke er udgifter forbundet med læsningen.

Guleroden: Rejser

Vi har også en gulerod foran os, når vi læser. Hver læsning slutter med en rejse til det pågældende land. Således har vi været på rejse til Færøerne, Island, norsk Sameland og Gotland. Og efter læsningen af den finske litteratur er der planer om en rejse til Karelen i sommeren 2006.

Desuden har vi undervejs også forfatterlæsninger. Hvert år i november er der forfatterturné med en eller flere nordiske forfattere. De læser flere steder i grænselandet, både på dansk og tysk, og turnéen slutter om lørdagen i den nordiske biblioteksuge med både forfatterlæsning og nordisk koncert på Dansk Centralbibliotek i Flensborg.

Forfatterlæsningerne begyndte med Märta Tikkanen i 1998. Siden har vi haft besøg af færingerne Gunnar Hoydal og Jogvan Isaksen. Sidste år var der turné med to modtagere

af Nordisk Råds Litteraturpris: Einar Már Gudmundsson, Island, og Lars Saabye Christensen, Norge. I år får vi besøg af Kristin Marja Baldursdóttir fra Island og Stewe Claeson fra Sverige.

Både rejser og forfatterlæsninger giver et godt nordisk netværk hos os. Deltagerne i læsekredsene møder hinanden, også på rejserne og på temadagen med forfatterlæsning.

Erfaringerne fra nordiske læsekredse vil vi gerne dele med andre. Perspektivet kunne jo være, at læsekredsene bredte sig ud over hele landet. Foreningen NORDEN har på landsplan ladet sig inspirere af succes hos os og sat læsekredse på sin handlingsplan.

Foreløbigt er jeg vidende om, at man læser nordisk litteratur på Ærø, og i Foreningen NORDEN i Horsens har man gjort det i flere år, bl.a. på baggrund af kompendier fra Nordisk Informationskontor. Også folk fra Foreningen NORDENs afdelinger i Skive, Ringsted, Viborg og Silkeborg har på det seneste henvendt sig.

Rekvirer kompendier

Det er min plan at sammenskrive kompendierne og udgive dem som kopimateriale. D.v.s. man kan rekvirere et materiale til færøsk, islandsk, norsk, svensk og finsk litteratur. Det bliver udgivet som et samlekompendium, som man kan købe for en samlet pris med fri kopiret. Kompendiet vil ligge klar til salg ca. 1. april 2005. I næste nr. af Nord Nu vil der være oplysninger om pris og salgsbetingelser.

Interesserede er velkomne til at henvende sig på tlf. (0049) 461 14408 329, eller gerne på e-mail: aj@nordisk-info.de Se også information på hjemmesiden www.nordisk-info.de

Øresundsbroen nu i økonomisk balance

Illustration fra bogen "Til nordisk nytte"

Flere og flere kører over broen

Trafikminister Flemming Hansen, der også er minister for nordisk samarbejde, oplyste i et pressemøde i december, at trafikken på Øresundsbroen efter en periode med stagnation nu stiger med 12-15 pct om året. Pendlingen alene øges med 15-20 pct om året, og arbejdspendlingen i bred forstand nærmer sig 10.000 om dagen. Faktisk er Øresundsregionen Nordens største arbejdsmarked, sagde ministeren. IT-virksomheder er i vækst i regionen med omkring 10.000 IT-virksomheder. Oven i dette kan man med 14 universiteter og højere læreanstalter kan man tale om en vidensregion, der viser evne til at skabe vækst trods modgang fra høje oliepriser og vigende optimisme om den globale økonomi.

Det betyder en så væsentlig forbedring i broens økonomi, at der nu er balance mellem budgetindtægter og faktiske indtægter.

Øresundsregionen har en fremtrædende plads i det danske formandskabsprogram. Det understreges af det trykte programs forside, der prydes af et billede af Øresundsbron.

Grænsegænger aftale

– Regeringen vil bruge Øresundsregionen som et nordisk forbillede under formandskabet, men samtidig også sætte ind over for de barrierer, der stadig måtte eksistere for vækst

og mobilitet, når det gælder borgere og virksomheder i regionen. Grænsehindringerne har hidtil drejet sig om skat og arbejdsmarkedsbidrag og har i første omgang hovedsagelig været et rent dansk/svensk problem. Man skal dog huske på, at de dansk/svenske forhandlinger i årevis har været fastlåste, men takket være en reel forhandlingsvilje hos begge parter kom der en grænsegænger aftale, som gør det lettere at pendle i Øresundsregionen.

Trafikken til og fra Bornholm gennem Sverige er også stigende, og en række uhensigtsmæssigheder vedr. især hunde og katte etc. i transit er løst.

Ministeren har anmodet alle organisationer i Danmark om at indberette eksempler, hvor tingene ikke fungerer ordentligt og hensigtsmæssigt. De nordiske samarbejdsministres særlige repræsentant for fjernelse af grænsehindringer, fhv. statsminister Poul Schlüter (75), fortsætter endnu et år på denne post. Der er i Nordisk Ministerråds Sekretariat oprettet et beskedent sekretariat til støtte for Schlüter.

Flemming Hansen nævner andre initiativer, der er eller vil blive iværksat indenfor det nordiske samarbejde, og som vil have en positiv virkning for Øresundsregionen.

- En styrket informationsindsats om grænsehindringer
- Forbedrede muligheder for (hurtigt) at få et personnummer
- Internordisk jobformidling i de nordiske grænserregioner
- Fokus på grænsehindringer for erhvervslivet, navnlig for små og mellemstore virksomheder.
- Gensidig anerkendelse af uddannelser
- Opkvalificering af myndighedernes kendskab til nordiske regler og rettigheder

En revision af den nordiske gymnasieaftale er nu gennemført, og et virtuelt nordisk skattekontor er under etablering.

Ministeren vil gøre en indsats for at intensivere mediernes opmærksomhed omkring det nordiske samarbejde. Jeg var faktisk lidt pikeret over at opdage, at ud af ca 130 journalister fra de nordiske lande til Nordisk Råds session i Stockholm var kun akkrediteret tre fra Danmark!

Af Thomas Suenson

For DKK 30 milliarder bro – og ingen kunder?

Men svenskerne – de vil bare have den forbindelse!

Femer Bæltforbindelsen fra Rødby til Puttgården i det fjerneste nordøstlige hjørne af Holsten er blevet populær – som hadeobjekt. Den danske trafikminister har fået travlt med at forsvare projektet, uanset EU-opbakning og verbal støtte fra tyske politikere. "Der kommer ingen biler på den." – "Den bliver dyrere at bygge, end de siger – det gør det altid." – "Renteforudsætningerne holder ikke. Den kan aldrig betales tilbage."

Der står stive vindstød imod Femer Bælt-forbindelsen i den danske debat for øjeblikket. Men når de sure danske eksperter og avisreportere kaster sig over projektet, vækker det ingen genklang i Malmø. Hos Sydsvenska Industri- og Handelskammare er adm. dir. Stephan Mühler overbevist om, at det er et af de mest tungtvejende infrastrukturprojekter for fremtiden.

"Faktisk er det med på en liste over 20 infrastrukturprojekter, som erhvervslivet i Sydsverige anser for at være vigtigst i perioden 2004-2015," siger Stephan Mühler. Kontinent kommer nærmere "Det kan da godt være, at den ikke vil rykke meget af det tunge gods væk fra de fremragende færger, der allerede findes mellem Sydsverige og kontinentet. Men for persontrafikken og i et vist omfang for højværdigods vil det betyde et afgørende ryk i den rigtige retning. For os i Sydsverige vil en times mindre rejsetid til byerne i Nordtyskland betyde en vældig udvidelse af regionen. Lübeck, Hamborg og Berlin kommer på en helt anden måde inden for rækkevidde."

For Stephan Mühler er Femer Bælt-projektet et godt eksempel på, at de nationale projekters tid er forbi inden for samfundsplanlægningen. Misfornøjet minder han om, hvordan den store, strategiske trafikplan i Sverige stod fast som grundfjeldet – lige indtil den dag, da en bilfabrik truede med at forlade Trollhättan. Så flyttede planerne for en betragtelig del af milliardinvesteringerne til det område "overnight". Og han minder om, hvordan det nationale Luftfartsverket bremsede for en udvikling af lufthavnene i Øresundsregionen, hvor Sturup Lufthavn ved Malmø efter hans mening har sin helt naturlige plads sammen med Københavns Lufthavn i Kastrup under én ejer. Naturlige markeder "De naturlige markeder følger ikke længere

landegrænserne. Når Toyota har placeret sig i Malmø, er det fordi hele Norden udgør et marked for dem. For Unilever er det Nord-europa, som er ét marked. Det er et paradigmeskift, der gavner metropoler som København-Malmø og Göteborg." Og derfor er det også, at en liste over afgørende vigtige infrastrukturprojekter for Sydsveriges erhvervsliv omfatter to danske arbejder, nemlig motorvejsforbindelsen fra Helsingørs færger til motorvejen (Kongevejsforbindelsen) og - Femer Bælt-forbindelsen.

Hvad hedder den egentlig?

Er det Femer Bælt? Fehmarn Belt? Eller Femern Bælt?

Godt spørgsmål. På dansk: Femer Bælt-forbindelsen, opkaldt efter farvandet mellem Lolland og Femern, det snævraste strøg af Østersøen. Men hvorfor er der så nogle, der skriver Femern Bælt? Jo, i Danmark kan man ønske et nyt navn, hvis det, man har, ikke passer én. Fordi den tyske form af Femer Bælt er Fehmarn Belt (og fordi lobbygrupperne bag projektet bad om det), udsendte Dansk Sprognavn i 2001 en kundgørelse om, at Femern Bælt herefterdags må anses for at være en korrekt betegnelse. Så i øjeblikket er der to gangbare versioner af navnet, ligesom majonæse / mayonnaise er ligeberettigede udgaver af den populære spise. Et trøstens ord fra Shakespeare: What's in a name .. "Et navn er kun et navn; tingen forbliver dog sig selv."

Femern / Fehmarn (dansk og tysk genfelse af oldslavisk Vi-Imbra) var fra ca.1130 til 1864 en del af den danske konges rige.

Den danske trafikminister, Flemming Hansen, forsvarede Femer Bælt-forbindelsen i form af en 20 km lang skråstagsbro til biler og deltog i en konference i Rødby, to kilometer fra de travle færgelejer, i begyndelsen af november. Rødby borgmester er en af hans trofaste støtter, ligesom entreprenørbranchen (- og EU, der gerne ser broen bygget og vil støtte finansielt med op til 20 pct). Blandt deres tungeste argumenter er de to succeshistorier Storebæltsbroen og Øresundsbron.

Men det overbeviser ikke kritikerne, som tæller fremtrædende trafikforskere, politikere, økonomer og bankfolk. De siger, at Storebæltsforbindelsen imødekom et længe opsparet behov for at knytte landet sammen, og at Øresundsbron forbinder to centre og derfor vil vise sin værdi på sigt, selv om udviklingen er gået langsommere end forudset. Hvorimod Femer Bælt-forbindelsen vil forbinde to udkantssområder, og det er der ingen dynamik i. Endsige private investorer til.

Tyske politikere taler pænt om projektet, men skeler øjensynligt en del til de andre påtrængende infrastrukturinvesteringer, som Tyskland har brug for at gøre. I sommeren 2004 opgav man indtil videre at bruge penge på jernbanesystemet mod nord.

Gods? Nej. Forsigtigvis medregner prognoserne for Femer Bælt-forbindelsen ikke ret meget af det gods, som i dag passerer de sydsvenske havne på vej til kontinentet.

Henrik Holm, chef for DFDS Transport AB, datterselskab af Danmarks største transportvirksomhed og den største godsoperatør fra Sverige til Kontinentet, bekræfter, at godstransporten er lagt an på at køre løse trailere til havnene, fortrinsvis Trelleborg og Malmø, og sejle dem til Tyskland eller Polen, hvor trækkere står og venter på at bringe dem til bestemmelsesstederne i Europa. Det hører til undtagelserne, at chaufførerne følger med over. "Der skal særdeles gode overfartspriser til at konkurrere med dette - ikke blot de samme priser, men lavere på en ny bro," siger Henrik Holm, som oplyser, at hans firma på årsbasis ekspederer 70.000 trailere via svenske havne og kun 9.000 via Øresundsbron og Rødby-Puttgården, især hastende og værdigods. DFDS Transport i Sverige beskæftiger omkring 2000 mennesker på 31 kontorer i 28 byer og omsætter ca. 5 milliarder SEK.

Trafikmønsteret er nogenlunde det samme for Schenker og DHL, som også er store operatører mellem Sverige og kontinentet. I øjeblikket er store kontinentale vognmandsfirmaer ved at etablere kontorer i de svenske færgehavne som leverandører til de speditionsvirksomheder, som arrangerer transporterne - et bevis på, at disse trafikker er særdeles robuste.

Noget om at dyrke venskab

"Uden konflikter

Men er det virkelig nødvendigt med konflikter?

Nordisk Råds informationschef tager danske redaktører i skole

Af informationschef Sigrún Stefánsdóttir

"Der er ikke nok konflikter til at gøre det aktuelt at sende en journalist til Nordisk Råds session", sagde en dansk nyhedsredaktør for nylig i et seminar (Frederiks Bastion 30. september, red.) om mediedækningen af nordiske temaer.

En dansk parlamentariker reagerede på udsagnet og præsenterede nogle af de temaer, der blev drøftet i sessionen i Stockholm i år:

- Parlamentarikerne er optaget af at fjerne grænsehindringer,
- at kæmpe mod kvindehandel,
- at sikre nye politiske samarbejdsmodeller, og
- at gennemføre en ny kurs for samarbejdet med de baltiske stater og Nordvestrusland.
- Folk i Norden drikker for meget, men alligevel diskuteres sænkning af alkoholafgifterne.
- Norden må stå samlet om forskning og innovation, mener politikerne, som gerne vil etablere en kraftfuld nordisk forskningsindsats.
- Bæredygtig udvikling er ikke kun et miljøspørgsmål. Det berører både den økonomiske og sociale udvikling i Norden.

Har disse temaer ikke nok konflikter i sig, spurgte parlamentarikeren.

Det er i en nøddeskal den evige diskussion, når det drejer sig om de danske mediers dækning af det nordiske samarbejde. Findes der konflikter nok? Sidste gang Nordisk Råd

"Indenfor rammerne af det nordiske samarbejde vrirler det med højst aktuelle projekter og debatter. Der er dynamik og samtidig en flerkulturel forankring. Der er samarbejde på forskellige niveauer, både formelt og uformelt. Uden alt dette ville Norden være uendelig mange gange svagere og mere farveløs. Sammen er vor stemme stærk. Her findes der utallige historier, hvis bare man giver sig tid til at sætte sig ind i sagen".

havde session i Danmark, i efteråret 2001, viste dansk presse sessionen mindre interesse end pressen fra de øvrige nordiske lande. Danske journalister skrev mindre end deres kolleger både i Sverige og Norge. Finsk presse var mest aktiv – sammen med Island, hvis man sætter det i forhold til antal indbyggere i Island. Dette er kun en af mange bekræftelser på, at danske journalister som hovedregel ikke anser det nordiske samarbejde for interessant nok, fordi det mangler konflikter.

Dette rejser mange spørgsmål

Det største og allervigtigste emne er, hvordan

Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd ser ud fra den almindelige danske journalists synsvinkel. Giver det associationer i retning af støv og gamle festmåltider?

Hvis svaret er ja, så er det på tide, at de to råd ser nøje på image og ansigt udadtil. Det er særdeles vigtigt, fordi det indenfor rammerne af det nordiske samarbejde vrirler med højst aktuelle projekter og debatter. Der er dynamik og samtidig en flerkulturel forankring. Der er tale om samarbejde på forskellige niveauer, både formelt og uformelt. Uden alt dette ville Norden være uendelig mange gange svagere og mere farveløs. Sammen er vor stemme stærk. Her findes der utallige historier, hvis bare man giver sig tid til at sætte sig ind i sagen.

Heldigvis er de fleste projekter, som sættes i gang i nordisk regi, værd at omtale positivt. Mange af dem er store af omfang, og samarbejdet bygger på konsensus-princippet. Akkurat i dette ligger noget af problemet for en presse, som kræver konflikt og "action". Medierne vil have resultater at skrive om her og nu. Men til trods for dette skulle der være muligheder nok for at sætte fokus på nordiske temaer, især i de tilfælde, hvor parlamentarikerne giver sig tid til at involvere sig og tale politik.

Politisk venstrehåndsarbejde

En norsk parlamentariker sagde engang, at hun måtte indrømme, at mange nordiske parlamentarikere så på deltagelsen i Nordisk Råd som venstrehåndsarbejde – ikke på grund af

ingen historie!"

mangel på interesse eller af ond vilje, men mere på grund af tidsnød. Deltagelsen i det nordiske samarbejde kommer oveni en allerede travl arbejdsdag i Folketinget, Althingi, Stortinget, Riksdagen eller Eduskunta, for ikke at tale om EU-engagementet. Konsekvensen kan nogle gange blive, at der mangler politisk substans og dynamik i den nordiske debat - selve kernen i den gode historie.

I lærebøger i journalistik kan man læse, at der findes flere elementer bag nyheder end konflikter. Konsekvens er et andet vigtigt element. Det vil sige hvilken betydning har historien. Nærhed. Jo tættere på modtageren, jo større interesse. Det findes også plads for den gode historie, for eksempel om litteraturprisvindere, musikprisvindere, positive resultater i grænselhindringsarbejdet.

Hvad er grunden til, at danskerne tilsyneladende viser mindst interesse for nordiske sager? Måske overskygger EU-samarbejdet fællesskabet i Norden. Måske er de nordiske organer ikke uadvendte nok, eller måske er det nordiske samarbejde ikke dynamisk nok efter dansk smag. Her mangler et klart svar. Man kan kun håbe, at nyhedsredaktørerne i hvert fald ville begynde at se på sessionsprogrammet før de dømmer, at der ikke findes et indhold.

Det nordiske samarbejde er en af de ældste og mest omfattende former for regionalt samarbejde i verden.

- Gennem det nordiske samarbejde kan vi

gøre det mere attraktivt at bo, arbejde og drive virksomhed i vor del af Europa.

- Vi kan mindske den negative virkning af, at landene hver for sig er små.
- Vi kan give nordiske værdier større international gennemslagskraft.
- Vi kan værne sprog, historie og traditioner i en stadig mere globaliseret verden, samle de nordiske og ligesindede lande om fælles holdninger i internationale fora og tilbyde en platform for fælles praktisk optræden over for andre lande.

På grund af alt dette samarbejder vi nordisk. Men for at vi kan få samarbejdet til at udvikle sig og opnå resultater, er det grundlæggende, at vi bryder os om hinanden. E-post og SMS er fine kommunikationsværktøjer, men de kommer ikke i stedet for personlig kommunikation. Nordisk Råds session er det største forum for nordisk debat. Den er vigtig. Her mødes parlamentarikere og ministre, både formelt og uformelt. Her skabes grundlaget for det videre arbejde. Her træffes beslutninger. Og her mødes også journalister fra hele Norden. Her kan også de danske journalister danne nordiske netværk og hente nyheder. I denne sammenhæng er værd at minde om Nordisk Ministerråds og Nordisk Råds fælles hjemmeside www.norden.org, hvor der findes mængder med information og nyheder fra det nordiske samarbejde.

Fordummende

I det gamle islandske sprog findes der et ord-sprog, som siger: "heimskt er heimaalid barn".

Det kan oversættes til, at det menneske, som ikke kommer ud, "fordummes" til slut. Efter min mening ligger der meget i dette. Hvis danske redaktører beslutter at afstå fra at dække det, som foregår indenfor det nordiske samarbejde, bliver danske journalister mindre og mindre kyndige om sagen og ikke længere i stand til reelt at dømme om, hvorvidt der findes konflikter eller andre nyhedselementer i det nordiske, som kunne være af interesse for den danske borger. For at understrege dette synspunkt vil jeg slutte med at henvise til Hávamál fra vikingetiden, hvor mange kloge ord er skrevet der har lige så stor betydning i dag som da de blev skrevet:

Overskriften er - At dyrke venskab

Ved du en ven,
som vel du tror
gå ofte ham at gæste
for krattet gror
og ukrudt mandshøjt
på vej, der ej betrædes.

Interessante parallelle skolehistorie-forløb

Danmark-Norge

Sammenligninger mellem skoleudviklingen i de nordiske lande er ikke hverdagsforeteelser. I 1995 udkom Anders Lindboms "Medborgerskabet i velfærdsstaten", en sammenligning mellem forældreindflydelsen i Sverige og Danmark.

Nu foreligger en anden betydelig sammenligning, som tilmed dækker hele udviklingen i de to lande, Norge og Danmark. Det er Odd

Asbjørn Mediås: "Enhetskolens udvikling i Danmark og Norge".

Udgangspunktet er kirkeordinanserne efter reformationen og de to landes første egentlige skolelove, der kom på samme dato i 1739 og med samme indhold. Derfra trækkes linien op til nutiden. Lovgivningsmæssigt og administrativt kunne Danmark og Norges følges ad indtil 1814, men det interessante er herefter, hvorledes udviklingen forløber parallelt, hvor der er forskelle, og hvor der er lighedspunkter, og hvordan det ofte er de samme kræfter, der virker ind på udviklingen. Der er mere, der binder sammen, end der skiller, og derfor har nordiske skolefolk let ved at tale sammen.

Bogen slutter med nogle betragtninger over folkeskolen i det 21. århundrede med en påvisning af, hvordan markedsfilosofien præger skolelovgivningen i begge lande. I et bilag stilles formålsparagrafferne i de to landes skolelove over for hinanden, og skolestrukturene er illustreret gennem diagrammer.

Forfatteren er en fremtrædende norsk skolemand, der gennem 28 år har været skolechef (da. skoledirektør) og syv år skoledirektør (en tilsvarende dansk stilling findes ikke). Han har et betydeligt forfatterskab bag sig, bl.a. "Grundskolen som nasjonbygger" (2003) sammen med Alfred Oftedal Tellhaug. Han er dr. philos. på en afhandling om det norske skoledirektørembede.

Det nordiske understreges også af, at bogen udkommer på norsk på Aalborg Universitetsforlag, og har en forsidedegning af en 6½ årig dansk dreng, Rune.

Odd Asbjørn Mediås:
Enhetskolens udvikling i Danmark og Norge.
Allmueskolen/folkeskolen/grunnskolen
i udvikling
fra de første skolelover og fram til år 2003.

**Aalborg Universitetsforlag,
2004.
228 sider.
Pris 225 dkr.**

Island set af islandske og danske malere

Johannes Larsen Museet i Kerteminde har udgivet en fortræffelig lille bog om Island, "Sagæen, set af danske og islandske kunstnere igennem 150 år", forfattet af Erland Porsmose, i forbindelse med den udstilling, der netop er sluttet i Kerteminde, åbner på Sophienholm, Lyngby-Taarbæk kommunes udstillingsbygning, lørdag 22. januar, og vises i Reykjavik på Hafnarborg i april og maj. Flere af de islandske landskabskunstnere havde nære forbindelser til Kerteminde-malerne, deriblandt naturligvis ikke mindst Johannes Larsen, som er genstand for endnu en bogudgivelse fra museet, "Sagafærden, Island oplevet af Johannes Larsen 1927-1930". Den er netop udkommet og er skrevet af Islands-kenderen Vibeke Nørgaard Nielsen (se også Nord Nu nr 4/2000) og er resultatet af et stykke detektivarbejde og en del held. Der føjes ny viden til om Johannes Larsen, blandt andet fordi det er lykkedes Vibeke Nørgaard Nielsen at finde en korrespondance mellem Johannes Larsen og hans hustru Alhed, hans

sønner og venner i Danmark og Island. Bogen omtales mere specifikt i næste udgave af Nord Nu.

Vibeke Nørgaard Nielsen:
Sagafærden, Island
oplevet af Johannes Larsen 1927-1930.

**Johannes Larsen Museet,
Kerteminde. 2004.
Pris: Kr. 248.-**

Erland Porsmose: Sögueyjan
- Sagaen, set af danske og
islandske kunstnere igennem 150 år.

**Johannes Larsen Museet,
Kerteminde. 2004.
Pris: Kr. 68.-**

Optakt til et nordisk kulturrejsebibliotek

Den Sønderjyllands-baserede masseproducent af mange forskelligartede publikationer, H. E. Sørensen, Skærbæk, er godt på vej til at færdiggøre et nordisk kulturrejsebibliotek. Hidtil har han skrevet rejsebøger om Island og Norge. Nu er der i serien også kommet en bog om Finland, og en tilsvarende om Sverige er planlagt udgivet i 2006.

Bogen om Finland omfatter godt 200 sider, incl. et omfattende billedmateriale, heraf en del i farver, alle fotograferet af forfatteren. Godt et dusin sider behandler Åland, der teknisk er en del af det finske rige, men har udstrakt selvstyre og eget medlemskab af Nordisk Råd. Som de øvrige er den fremadskridende fortælling formuleret i et letflydende sprog, krydret med mange anekdotiske indslag, og beretningen er personligt præget i

elskværdig jeg-form. Det giver nærvær og medleven.

Bogen er i modsætning til sin umiddelbare forgænger, bogen om Norge, forsynet med et indeks (dog uden at omfatte illustrationerne), hvilket er glædeligt. Til gengæld er der ikke nogen indholdsfortegnelse, hvilket besværliggør orienteringen i tekstmassen for dem, der ikke læser bogen fra ende til anden - hvilket kan anbefales.

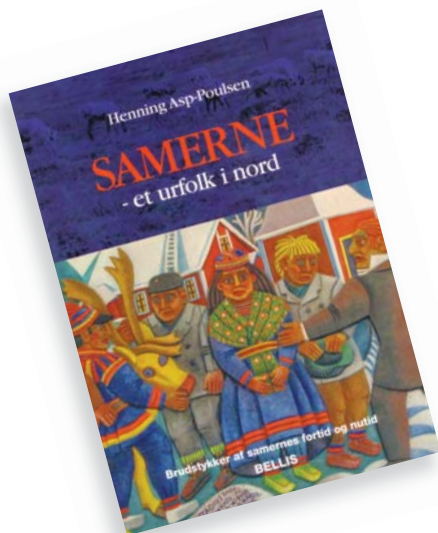
Nu venter vi på Sverige - og måske også på Færøerne og Grønland?

H. E. Sørensen: Finland
- en kulturhistorisk rejse.

Forlaget Melbyhus,
6780 Skærbæk.
208 sider.
Kr. 298.-

Samerne - et urfolks fortid og nutid

Det er en meget smukt gennemarbejdet fagbog om samerne, som forfatteren har begået, og som nu tilbydes biblioteker og skolebiblioteker over hele landet. Jeg mener helt klart, at den må være et "must" på alle bibliotekernes hylder.

Henning Asp-Poulsen giver indledningsvis et rids over dette enestående naturfolks tidlige

historie, hvor helleristninger, åndemanere, trommedans, offerpladser og hellige kilder omtales.

Dernæst får læseren et indblik i den nyere historie - fra ca. 1500-tallet - og Asp-Poulsen formår med en heldig hånd at vægte og mixe lige dele tør eksakt viden med mere kuriøse og underholdende myter, overleveringer og historier - som f. eks. historien om samens, Lars Nilsson, der i 1693 blev kendt skyldig i hekseri og gøres brændt på bålet.

Religionen, både den oprindelige og senere den af de "plagsomme" missionærers mere påduttede ditto, får sine selvstændige afsnit. Alt beskrives med stor grundighed og seriøsitet.

Den sidste halvdel af bogen er samernes historie fra anden verdenskrig og frem til i dag. Tyskernes ubarmhjertige taktik - "den brændte jords" - gik forfærdeligt hårdt ud over samerne, og efterkrigstidens modernisering og assimilering af det oprindelige naturfolk har været en meget stor udfordring for deres egenart.

Bogen er velkomponeret i passende, korte afsnit med kursiverede overskrifter i marginen, der hjælper til overblik og et indtryk af overskuelighed.

Bogen har et fyldigt register og forslag til supplerende læsning. Den er righoldigt illustreret med mange glimrende farvefotos. Bogen kan anvendes i folkeskolen fra ca. 7.-8. klasse - men er i øvrigt også yderst anbefalingsværdig til voksenbibliotekets lånere.

Mogens Bille
Medlem af Foreningen NORDENSs
skolenetværk for Københavns amt.

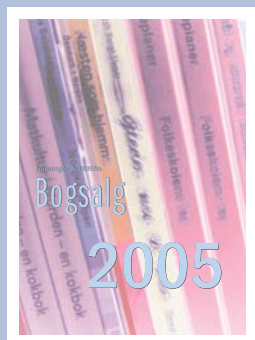
Henning Asp-Poulsen:
"Samerne - et urfolk i nord".
Brudstykker af samernes fortid og nutid.

Forlaget Bellis,
Ålborg. 2004.
Kr. 225.-

Medlemstilbud

Foreningen NORDENS Bogsalgskatalog

Foreningen NORDENS Bogsalgskatalog med omtale af over 60 bøger eller mindre publikationer revideres løbende. Noget bliver udsolgt, andet kommer til. Kataloget kan rekvireres fra landskontoret. Det er gratis.

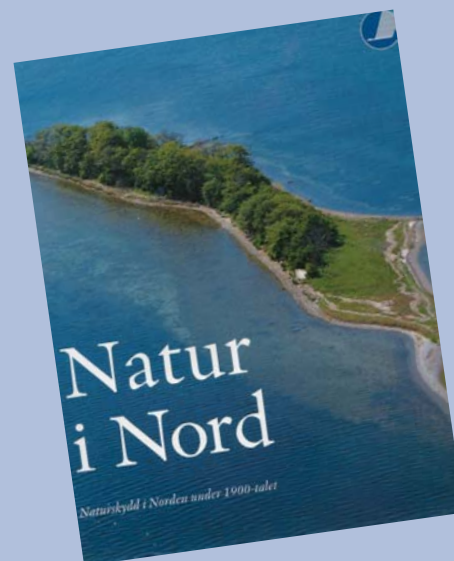
For alle bøger tillægges eksped.-gebyr kr. 10.- & porto.

Her er nogle smagsprøver:

Natur i Nord

Et pragtværk, flot og rigt farveillustreret, en gennemgang af nordiske naturreservater og nationalparker fra Østersøen i syd til Ishavet i nord, fra Finland i øst til Grønland i vest, redigeret, formgivet og billedsammensat af Kjell Samuelsson.

Medlemspris kr. 200.-, ikke-medlemmer kr 400.-.

Til nordisk nytte

Et storstilet, værdifuldt værk med artikler af fremtrædende nordiske politikere og medlemmer af Nordisk Råd i stort format, elegant farveillustreret med typiske nordiske motiver. Norsk, svensk og dansk tekst. **Kr. 50.-**

En af de meget flotte illustrationer fra "Til nordisk nytte"

Medeltida kyrkoarkitektur i Norden

En smuk lille bog (78 sider) med en oversigt, der sammenfatter fire nordiske landes udvikling på den tid, da de politiske forhold og kirken gjorde området til en enhed. Mange billeder. Guldtryk og kirketegninger på forsiden. **10 kr.-**

Norden under 2. Verdenskrig

Af Karl Molin, Henrik S Nissen, Magne Skodvin, Hannu Soikkanen og Jörgen Weibull. Bogen fortæller om de nordiske demokratiers status 1939, den politiske udvikling, den økonomiske udvikling, sociale forhold, censur og opinionsudveksling, planlægning af efterkrigstiden og det nationale og demokratiet. Med litteraturoversigt og kort. Afsnit på dansk, svensk og norsk. 223 sider, **pris 10 kr.**

Aka Høegh plakat: "Solen og Månen"

Mål: 42x62 cm
kr. 35,- inkl. porto